

Bildande av naturreservatet Grankölen i Bodens kommun

Beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808), MB, beslutar länsstyrelsen att det område som utmärkts på bifogad karta, Bilaga 1, ska utgöra naturreservatet Grankölen. Den slutliga inmätningen av området kan innebära mindre justeringar av reservatets avgränsning och areal.

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan (Bilaga 4).

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

Syfte

Syftet med reservatet är att bevara områdets värdefulla naturmiljö med dess opåverkade karaktär och biologiska mångfald. Skogar, våtmarker, sjöar, vattendrag och andra ingående ekosystem ska ges förutsättningar att utvecklas naturligt. Syftet är även att motverka fragmentering av området och att de delar av reservatet som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd. Inom ramen för ovanstående är reservatets syfte också att ge möjlighet till naturupplevelser och friluftsliv.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och annan verksamhet som kan skada naturmiljön i området förhindras.
- Områdets skogliga värdekärnor lämnas för fri utveckling.
- Utvecklingsmarker och arronderingsmarker återställs till naturskog.
- Främmande arter som bedöms utgöra ett hot mot ekosystemen i reservatet tas bort, i de fall det är möjligt.
- Naturliga störningar som till exempel stormfällningar tillåts ha ett naturligt förlopp. Bränder ska släckas.
- Fällning av träd undviks vid alla typer av åtgärder, förutom vid avveckling av främmande trädslag.
- Alla åtgärder i reservatet planeras så att körskador och annan påverkan på markskiktet undviks.
- Besökare informeras om reservatets naturvärden.

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn:	Grankölen
Kommun:	Boden
Lägesbeskrivning:	16 km NO om Svartlå
Area:	ca 84 ha
Fastigheter och ägare:	Grankölen 1:3 (del av), Sveaskog
Natura 2000:	SE0820431 Råneälven
Sameby:	Gällivare
Förvaltare:	Länsstyrelsen

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § MB om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller enligt lag är det förbjudet att:

1. Bedriva skogsbruk, fälla eller på annat sätt skada levande träd och buskar. Skada eller flytta liggande eller stående döda träd och buskar.
2. På annat sätt än vad som anges under punkt 1 skada eller förändra mark eller vegetation på land eller i vatten, t.ex. genom att borra, spränga, anordna upplag, gräva, dikesrensa, schakta, eller dumpa.
3. Uppföra eller utöka byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk. Se dock punkt A 12 angående uppförande av älgstom.
4. Anlägga väg eller led.
5. Anlägga ledning i luft, mark eller vatten.
6. Bedriva vattenverksamhet, t ex genom vattenreglering, muddring, avledande av vatten eller anläggande av vandringshinder.
7. Plantera in växt-, djur-, eller svampart.
8. Släppa ut eller sprida avloppsvatten, gifter, biologiska eller kemiska bekämpningsmedel, vådliga ämnen, kalk, växtnäringssämnen eller andra främmande ämnen som kan skada naturen.
9. Framföra motordrivna fordon utanför befintlig väg. Vägens sträckning markeras med röd streckad linje i Bilaga 1.
10. Sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller andra markeringar i naturen.

Vidare är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

11. Förändra befintlig byggnad eller anläggning.
12. Uppföra älgstom.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt A:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § MB i detta beslut.
2. Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för underhåll av befintlig väg, exempelvis snöröjning, flytt av träd som fallit över vägen eller andra åtgärder för att bibehålla vägens nuvarande standard. Innan större underhållsåtgärder ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6§ MB. Exempel på sådana åtgärder är byte av vägtrummor och rensning av vägdiken. Vägens sträckning framgår av Bilaga 1.
3. Ovanstående föreskrifter ska inte heller utgöra hinder för underhåll av befintliga byggnader eller andra anläggningar. Innan större underhållsåtgärder ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6§ MB.
4. Utan hinder av ovanstående föreskrifter får renskötsel utövas i enlighet med rennäringslagen (1971:437). Före anordnandet av fasta anläggningar ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd.

5. Vid uttransport av fälld älg eller björn får terrängskoter, t ex fyrhjuling, användas. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskild försiktighet ska iaktas för att undvika skador på mark och vegetation.
6. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand befintliga leder användas. Skador på mark och vegetation får ej uppstå.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § MB om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktas att tåla att följande åtgärder kan komma att genomföras för att tillgodose syftet med naturreservatet.

1. Utmärkning av reservatet.
2. Uppsättning och underhåll av informationsskylt som placeras på lämplig plats intill skogsbilvägen.
3. Borttagande av främmande arter, exempelvis *Pinus contorta*.
4. Genomförande av undersökningar av flora och fauna samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § MB

Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. Fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar.
2. Plocka eller skada vedsvampar, mossor eller lavar.
3. Skada vegetationen i övrigt genom att t ex gräva upp växter.
4. Fånga, skada eller döda ryggradsdjur. Ta ägg eller störa djurlivet genom att exempelvis klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig i närheten av fågelbo, lya eller gryt.
5. Samla in ryggradslösa djur.
6. Förstöra eller skada berg, jord eller sten på land eller i vatten genom att t ex borra, hacka, spränga, rista, gräva eller måla.
7. Skräpa ner.
8. Anlägga en eldstad i form av en stenring. Vid eldning får endast löst liggande kvistar och grenar eller egen medhavd ved användas.
9. Framföra motordrivna fordon utanför befintlig väg. Vägens sträckning markeras med röd streckad linje i Bilaga 1.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt C:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § MB i detta beslut.
2. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand befintliga leder användas. Skador på mark och vegetation får ej uppstå.

3. I reservatet är det utan hinder av föreskriften C4 tillåtet att jaga och fiska i enlighet med gällande lagstiftning.
4. Bär- och matsvampplockning är tillåtet i området.

Redogörelse för ärendet

De höga naturvärdena inom naturreservatet Grankölen uppmärksammades i samband med en inventering av skyddsvärda statliga skogar som länsstyrelsen och Naturvårdsverket genomförde under åren 2003-2005. Inventeringen gjordes på uppdrag av regeringen och redovisades i Naturvårdsverkets rapporter 5339, 5344, 5345 och 5473. För Norrbottens län redovisades totalt 432 områden som skyddsvärda.

Under 2004-2005 genomfördes ett fördjupat samråd mellan Naturvårdsverket, länsstyrelserna i Norrbottens och Västerbottens län samt Sveaskog för samtliga områden på bolagets marker i de aktuella länen. Samrådet med Sveaskog resulterade i en överenskommelse för merparten av områdena, där ansvaret för det långsiktiga bevarandet fördelades mellan myndigheterna och bolaget. För Norrbottens del framgår områdenas fördelning mellan formellt skydd som *naturreservat* respektive frivilligt skydd som *ekopark* eller *större hänsynsområde* av Naturvårdsverkets rapport 5498 (2005).

I juni 2008 träffade Naturvårdsverket och Sveaskog AB en överenskommelse som innebar att alla områden som redovisats som planerade naturreservat i ovanstående rapport fick skyddas som naturreservat utan krav på ekonomisk ersättning av Sveaskog. Länsstyrelsen har därefter genomfört naturreservatsbildning för merparten av de 168 områden som omfattades av överenskommelsen i Norrbottens län.

Under förhandlingarna med Sveaskog 2005 kunde samrådet dock inte slutföras för alla områden som redovisats i inventeringsrapporterna. Den främsta anledningen till detta var att det vid förhandlingarna fanns olika tolkningar om miljömålet Storslagen fjällmiljö även kunde omfatta skogsmiljöer. I miljömålspropositionen (2004:05/150) klargjorde regeringen att delmål 3 om långsiktigt skydd av områden i fjällen även kan omfatta skogsmiljöer med höga natur- och/eller kulturmiljövärden. Detta klarläggande kom dock sent i processen, vilket innebar det inte fanns tid att arbeta in områdena i överenskommelsen inom den tidsram som var satt för regeringsuppdraget.

Som en följd av detta lades hela eller delar av områden åt sidan för vidare utredning och samråd. Dessa områden redovisas i Naturvårdsverkets rapport som kategori 3/4 - *ej färdigutredda områden*. Bland dessa områden fanns många av de största och allra mest värdefulla urskogsobjekten som identifierats på Sveaskogs mark och i överenskommelsen sattes målet att samrådet kring områdena skulle slutföras senast under 2008.

I de följande samråden visade det sig vara svårt för parterna att enas kring ramar och förutsättningar kring arbetet, både vad gäller val av skyddsform, ersättning samt redovisning. Detta ledde till slut till att Naturvårdsverket och Länsstyrelsen i Norrbotten

under 2014 överlämnade en hemställan till regeringen, med förslag på hur områdena skulle hanteras. Förslaget framgår av Naturvårdsverkets rapport 6577 (2013). Under hösten 2015 togs förhandlingsarbetet upp igen och i april 2016 undertecknades en överenskommelse om intrångsersättning mellan Naturvårdsverket och Sveaskog. Överenskommelsen innebär att naturreservat nu kan bildas i enlighet med det förslag som redovisas i Naturvårdsverkets rapport 6577.

Sakägare inom området, Gällivare sameby samt Sveaskog, har förelagts att yttra sig över förslaget. De har meddelat att de tagit del av förslaget, men ingendera har lämnat in något yttrande.

Beslutet har föregåtts av samråd med Bodens kommun som inte har något att erinra mot förslaget.

Beslutet har även föregåtts av samråd med Sveriges Geologiska Undersökning (SGU), Försvarsmakten, Skogsstyrelsen, Havs- och Vattenmyndigheten samt Naturvårdsverket. De fyra förstnämnda har inte något att erinra mot förslaget. Naturvårdsverket tillstyrker förslaget efter mindre justeringar i B-föreskrifternas utformning. SGU har bidragit med värdefull information om berggrunden.

Skälen för länsstyrelsens beslut

Områdets prioriterade bevarandevärden är den lövrika naturskogen med dess stora biologiska mångfald.

Området utgör en från naturvårdssynpunkt mycket värdefull naturskog som hyser en stor mångfald av växter och djur knutna till naturskogsmiljöer. Grankölen domineras av lövrika barrblandskogar som vuxit upp efter skogsbrand. Som helhet har området höga naturvärden avseende förekomsten av urskogsartad skog och naturlig lövskog. Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden förstörs. Med anledning av detta har frågan om bildande av ett naturreservat aktualiserats.

Beslutet följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljö kvalitetsmål. Beslutet ger därmed ett värdefullt bidrag till uppfyllandet av flera miljö kvalitetsmål, bland annat *Levande skogar* samt *Ett rikt växt- och djurliv*.

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB.

I enlighet med 7 kap 25 § MB ska det finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och de inskränkningar som beslutet innebär för den enskildes markanvändning. Därför ska det alltid göras en intresseprövning mellan allmänna och enskilda intressen. Länsstyrelsen bedömer att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som har gjorts är nödvändiga för att bevara de höga naturvärdena i området, samt att de inte går längre än vad som behövs för att tillgodose reservatets syfte.

Enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning ska en myndighet innan beslut om föreskrifter så tidigt som möjligt utreda föreskrifternas kostnadsmässiga och övriga konsekvenser. Enligt samma förordning får myndigheten göra ett undantag från regeln om den bedömer att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning. De föreslagna ordningsföreskrifterna tydliggör allemansrätten men begränsar den inte. Länsstyrelsen bedömer att föreskrifterna behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet. Konsekvenserna av föreskrifterna bedöms vara så små att en särskild konsekvensutredning enligt nämnd förordning inte behöver upprättas.

Beskrivning av området

Area: ca 84 ha
Naturtyper: Skogsmark ca 66 ha, varav produktiv skog ca 66 ha
Våtmark ca 18 ha

Området är beläget 16 km nordost om Svartlå i Bodens kommun och utgör den norra delen av berget Grankölens svagt sluttande nordsida, och sträcker sig från 275 m.ö.h. i sydost och planar i nordväst ut till en flackare skogsmark, 195 m.ö.h. Större delen av området ligger ovan Högsta kustlinjen och jordarterna består huvudsakligen av blockfattig morän. De lägst liggande delarna i nordväst ligger strax under Högsta kustlinjen och moränen täcks här av ett tunt lager svallade isälvssediment. Berggrunden utgörs av cirka 1,9 miljarder år gamla intermediära vulkaniska bergarter omgivet av jämnårig tonalit till granodiorit. I den västra delen av naturreservatet sträcker sig en myr i nord-sydlig riktning. I myrens norra ände springer Kölmellanbäcken fram och rinner genom skogen ner för Grankölens nordsluttning. Bäcken ingår i Råneälvens avrinningssystem, vilket är ett Natura 2000-vattendrag. Råneälven är en större outbyggd skogsälv, ett mycket värdefullt exempel på ett stort naturligt vattendrag. Älven är ett av få vattensystem inom EU med relativt stark vildlaxstam.

Skogen i naturreservatet är uppkommen efter en brand för i slutet av 1800-talet. Östra delen av Grankölen är en naturlig så kallad lövbränna – en blandskog med gran, tall och en hög andel lövträd. I Grankölen består lövinslaget av glasbjörk, sälg, grov asp och trädformad rönn. På gamla sälgar återfinns den sällsynta anisdoftande *dofttickan*. Skogen är bitvis tät och självgallrande, samt på sina håll skiktad och urskogsartad. Marken är delvis försumpad, men utgörs till övervägande del av fuktig blåbärstyp med gräs och vitmossor. Mängden lågor och stående död ved av gran och olika lövträd är tämligen hög. På granlågor växer den rödlistade vedsvampen *rynkskinn*, vilket visar att skogen har kvar en kontinuitet av död ved och gamla träd. Skogen i denna del av naturreservatet är orörd eller svagt plockhuggen.

Västra delen domineras av bitvis försumpad drygt hundraårig gran- och barrblandskog som genomkorsas av ett bäckdråg i nord-sydlig riktning. Lövinslaget är tämligen rikligt och utgörs av glasbjörk, asp, sälg och trädformad rönn, och har bitvis karaktären av lövrik bränna. Här växer bland annat *knottrig blåslav*, en sällsynt lav som återfinns i

skogar med lång kontinuitet och hög luftfuktighet. Förekomsten av död ved i denna del av området varierar från låg till måttlig.

Påverkansgraden skiftar inom området, och är lägst i de östligaste delarna. I den västra delen finns fler spår efter plockhuggning av gran och enstaka tall, men även efter en mer sentida gallring.

Områdets gamla skogar och lövrika skogstyper främjar ett rikt fågelliv. I området kan man stöta på till exempel *lavskrika*. De grova asparna är av stor betydelse för *spillkråkan*, som hackar ut sina bohål i dem. Flera andra fågelarter nyttjar sedan bohålen när spillkråkan lämnat dem.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Miljö- och energidepartementet) enligt Bilaga 3.

Beslutets ikraftträdande

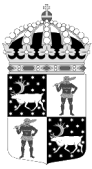
Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft, utom vad gäller föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, vilka gäller omedelbart.

De som deltagit i länsstyrelsens beslut

I detta ärende har beslut tagits av landshövding Sven-Erik Österberg efter föredragning av naturskyddshandläggare Åsa Hedlund Kristoffersson. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog även naturskyddshandläggare Frédéric Forsmark, chefen för naturskyddsenheten Per-Anders Jonsson samt jurist Simon Bergdahl.

Bilagor:

1. Karta över reservatet
2. Översiktskarta
3. Hur man överklagar
4. Skötselplan

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-8743-2016

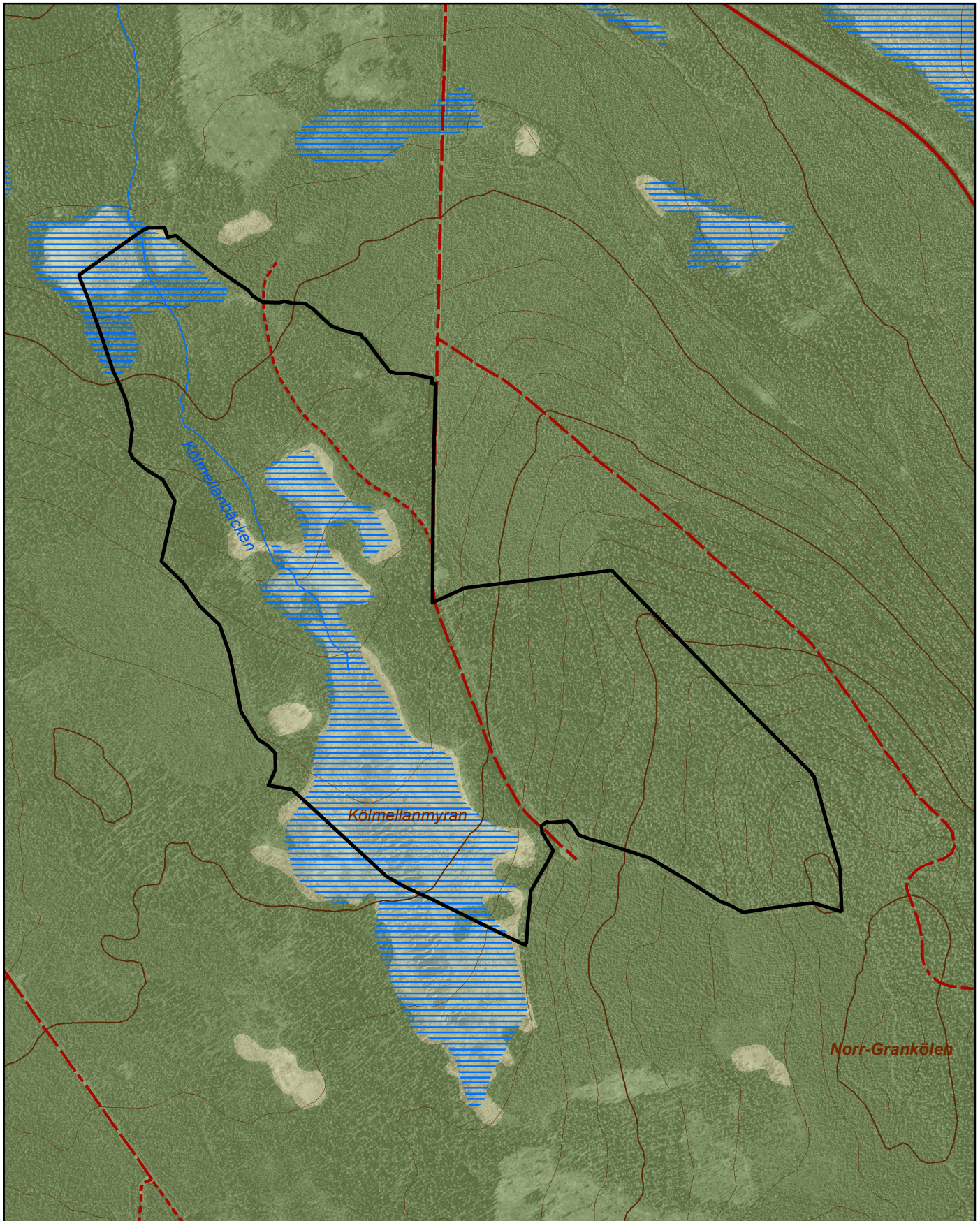
NVR ID 2044078

Bilaga 1

Naturreseptatet Grankölen

Area ca 84 ha

Skala 1:10 000

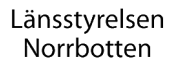

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

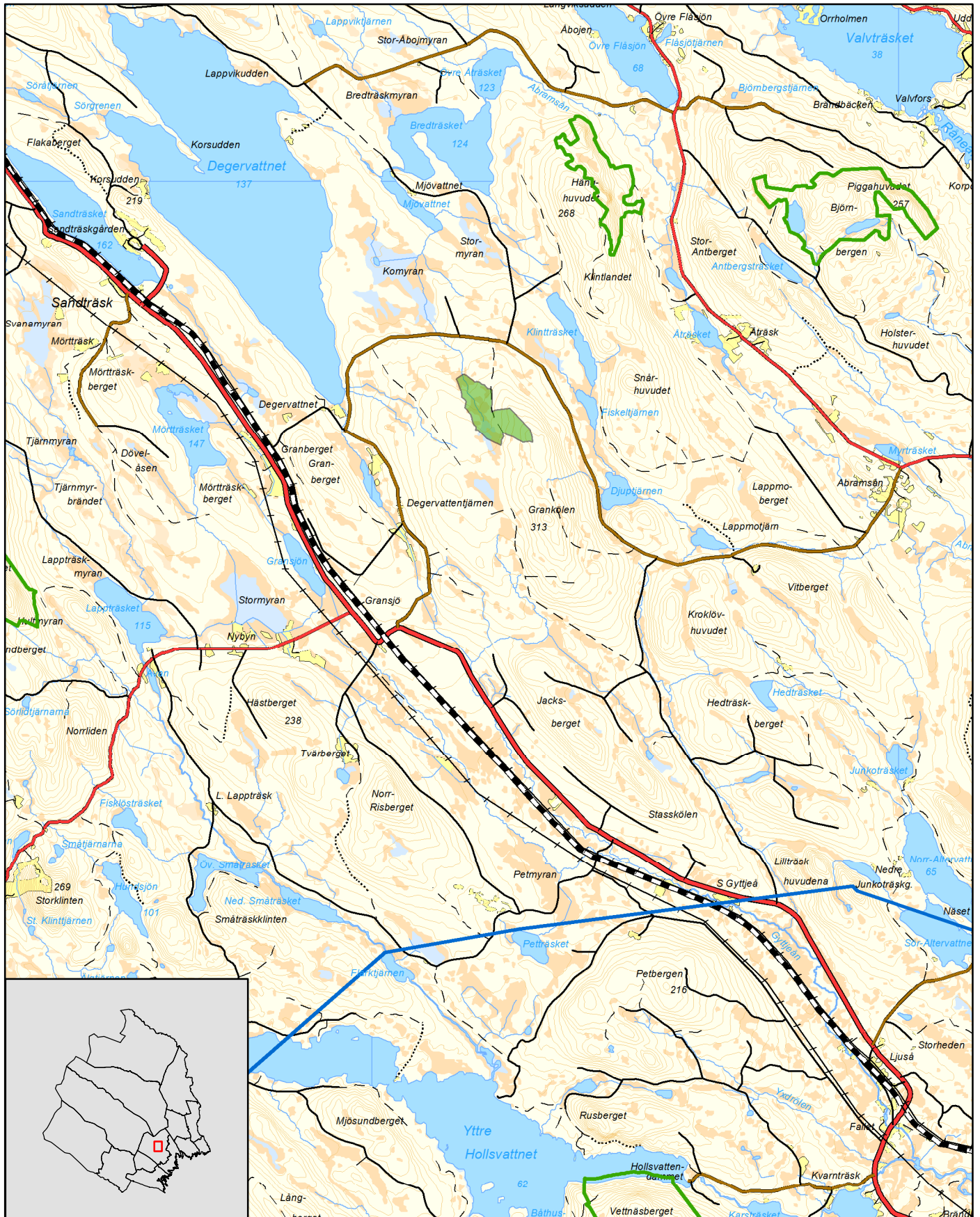
 Gräns för naturreseptatet

0 250 500 750 Meter

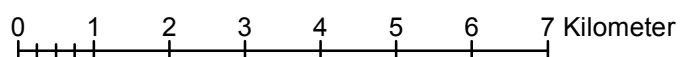

Bodens kommun
Skala 1:100 000

 Gräns för naturreservatet
 Övriga naturreservat

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga länsstyrelsens beslut ska Ni skriva till

Regeringen, Miljö- och energidepartementet. Ni ska skicka eller lämna in Ert överklagande till

Länsstyrelsen i Norrbottens län, 971 86 LULEÅ

För att Ert överklagande ska kunna prövas måste överklagandet ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet. Länsstyrelsen skickar därefter överklagandet till Regeringen, Miljö- och energidepartementet.

Ni ska i Ert överklagande ange

- * vilket beslut Ni överklagar (ärendets diarienummer och beslutsdag),
- * hur Ni vill att beslutet ska ändras och varför,
- * Ert namn, postadress och telefonnummer.

Ni ska underteckna Ert överklagande. Om Ni anlitar ombud kan istället ombudet underteckna överklagandet. I så fall ska fullmakt bifogas.

Om Ni behöver ytterligare upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till länsstyrelsen, telefon 010-225 50 00.

Skötselplan för naturreservatet Grankölen

Denna skötselplan är en bilaga till länsstyrelsens beslut 2016-10-21 om bildande av naturreservatet Grankölen.

Innehållsförteckning

1. Allmänt	2
2. Reservatets syfte	2
3. Prioriterade bevarandevärden	2
4. Uppgifter om naturreservatet	3
5. Mål och åtgärder	3
5.1 Skog	3
5.1.1 Skogliga värdekärnor	4
5.1.2 Skogliga utvecklingsmarker	5
5.2 Våtmarker, sjöar och vattendrag	5
5.3 Kulturmiljövärden	6
5.4 Information och anläggningar	6
5.5 Gränser	7
5.6. Tillfartsvägar	7
6. Sammanfattning av skötselåtgärder	8
7. Källhänvisning	8

Bilagor

- A. Översiktskarta
- B. Skoglig naturvärdesklassning, skötselområden samt information

1. Allmänt

Denna skötselplan anger riktlinjerna och målen för skötseln av **naturreservatet Grankölen**. Vid planering och utförande av skötselåtgärder ska syftet med naturreservatet och reservatsföreskrifterna vara styrande. Andra aktuella regelverk och riktlinjer ska också beaktas. Bevarandemålen för de ingående naturtyperna styr vilken slags naturvårdande skötsel som planeras. I Bilaga B visas reservatets olika skötselområden.

Hela naturreservatet ägs av Sveaskog. Större skötselåtgärder bör alltid föregås av ett samråd med markägaren.

2. Reservatets syfte

Syftet med reservatet är att bevara områdets värdefulla naturmiljö med dess opåverkade karaktär och biologiska mångfald. Skogar, våtmarker, sjöar, vattendrag och andra ingående ekosystem ska ges förutsättningar att utvecklas naturligt. Syftet är även att motverka fragmentering av området och att de delar av reservatet som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd. Inom ramen för ovanstående är reservatets syfte också att ge möjlighet till naturupplevelser och friluftsliv.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och annan verksamhet som kan skada naturmiljön i området förhindras.
- Områdets skogliga värdekärnor lämnas för fri utveckling.
- Utvecklingsmarker och arronderingsmarker återställs till naturskog.
- Främmande arter som bedöms utgöra ett hot mot ekosystemen i reservatet tas bort, i de fall det är möjligt.
- Naturliga störningar som till exempel stormfällningar tillåts ha ett naturligt förlopp. Bränder ska släckas.
- Fällning av träd undviks vid alla typer av åtgärder, förutom vid avveckling av främmande trädslag.
- Alla åtgärder i reservatet planeras så att körskador och annan påverkan på markskiktet undviks.
- Besökare informeras om reservatets naturvärden.

3. Prioriterade bevarandevärden

Områdets prioriterade bevarandevärden är den lövrika naturskogen med dess stora biologiska mångfald.

4. Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn:	Grankölen
Kommun:	Boden
Lägesbeskrivning:	16 km NO om Svartlå
Area:	ca 84 ha
Fastigheter och ägare:	Grankölen 1:3 (del av), Sveaskog
Natura 2000:	SE0820431 Råneälven
Sameby:	Gällivare
Förvaltare:	Länsstyrelsen

5. Mål och åtgärder

5.1 Skog

Skogarna i reservatet utgörs till övervägande del av lövdominerad och lövrik granskog som uppkommit efter brand för ungefär 110 - 120 år sedan. Det finns bitvis rikligt med död ved och grova aspar. Graden av påverkan från äldre tiders skogsbruk såsom dimensionsavverkning och plockhuggning varierar i området, men är överlag låg. Skogens naturvärden bevaras därför bäst genom fortsatt fri utveckling.

Naturreservatet utgör en rest av naturskog i ett annars hårt brukat landskap. Skogen är visserligen präglad av bränder, men länsstyrelsen gör ändå bedömningen att naturvårdsnyttan av en brand skulle vara lägre än den skada som en hård brand skulle kunna innebära för ingående miljöer och arter. I den östra, urskogsartade delen finns en del naturvärden knutna till kontinuitet av gran, även om skogen är väldigt lövrik. Med tiden kommer granvärdena att öka allteftersom lövträden åldras och dör, vilket är en naturlig utveckling i en orörd skog av den typen. Med anledning av ovanstående planeras ingen naturvårdsbränning inom reservatet. Av samma skäl ska även spontant uppkomna bränder släckas inom området. Vid släckningsarbete ska så skonsamma metoder som möjligt användas och naturliga begränsningslinjer så som vägar, vattendrag och rågångar nyttjas i första hand. Fysiska ingrepp som fällning av träd eller anläggande av mineralgator ska undvikas.

Målsättningen inom alla skyddade områden är att främmande trädslag (t ex *Pinus contorta*) inte ska finnas. Idag finns inga uppgifter om att contortatall skulle ha etablerats inom reservatets gränser. Om contortatall eller andra främmande trädslag upptäcks inom värdekärnorna ska detta dokumenteras och därefter åtgärdas.

5.1.1 Skogliga värdekärnor

De skogliga värdekärnorna har i stort sett fått utvecklas fritt sedan skogsbranden i början av förra seklet. Den östra värdekärnan (skötselområde A, bilaga B) är lövdominerad, tät och självgallrande, samt på sina håll skiktad och urskogsartad. I denna del är förekomsten av död ved stor.

Östra delen av Grankölen är en naturlig lövbränna med gott om död ved av gran och olika lövträd. Foto: Länsstyrelsen.

Den västra värdekärnan (skötselområde B, bilaga B) är en gran- och barrblandskog med stort inslag av lövträd. Bitvis har skogen även här karaktären av lövbränna. Förekomsten av död ved i denna del av området varierar från låg till måttlig.

Fortsatt fri utveckling med intern dynamik bedöms vara den bästa skötselåtgärden för att bevara naturvärdena i områdets värdekärnor.

Bevarandemål

- Arealen värdekärna får inte minska; målet är att arealen värdekärna ska öka i takt med att utvecklingsmarker uppnår statusen värdekärna.
- Naturvärden ska bevaras och växt- och djurlivet ska tillåtas utvecklas fritt. Förändringar i naturtillståndet ska endast ske genom naturlig succession och naturliga processer.
- Främmande trädslag som till exempel *Pinus contorta* ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Inga aktiva skötselåtgärder, med undantag för borttagande av främmande trädslag som upptäcks inom reservatets värdekärnor.

5.1.2 Skogliga utvecklingsmarker

Reservatets utvecklingsmark (skötselområde C, Bilaga B) ligger vid den västra gränsen och utgörs av äldre plockhuggen granskog med visst inslag av glasbjörk och sälg. Här finns endast sparsamt med död ved. Fortsatt fri utveckling med intern dynamik bedöms vara den bästa skötselåtgärden för att utveckla naturvärdena i områdets utvecklingsmark.

Bevarandemål

- Naturvärdena ska öka och grankogen ska utvecklas i riktning mot skiktad naturskog.
- Främmande trädslag som t. ex *P. contorta* ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Inga aktiva skötselåtgärder, med undantag för borttagande av främmande trädslag som upptäcks inom reservatets utvecklingsmarker.

5.2 Våtmarker, sjöar och vattendrag

I naturreservatets centrala del springer Kölmellanbäcken fram och rinner genom skogen ner för Grankölens nordslutning. Bäckens ingår i Råneälvens avrinningssystem, vilket är ett Natura 2000-vattendrag.

Länsstyrelsen har inte genomfört någon riktad naturvärdesinventering av reservatets våtmarker eller vattendrag. Vi har ingen kännedom om att de ska vara påverkade av någon form av markavvattning, dämning eller annan yttre påverkan som kan ha en negativ effekt på naturvärdena. Om senare inventeringar visar på någon yttre påverkan som skulle kunna åtgärdas genom aktiva åtgärder kan nedanstående mål och åtgärder komma att anpassas i enlighet med detta.

Bevarandemål

- Naturlig hydrologi ska bevaras och växt- och djurlivet skall tillåtas utvecklas fritt. Förändringar i naturtillståndet ska i första hand ske genom naturlig succession och naturliga processer.

Skötselåtgärder

- Inga aktiva skötselåtgärder.

5.3 Kulturmiljövärden

I reservatet finns inga kända fornlämningar eller kulturmiljövärden.

5.4 Information och anläggningar

Grankölen är ett förhållandevis okänt utflyktsmål. Området nyttjas så vitt länsstyrelsen känner till endast i begränsad omfattning för jakt, utflykter och bärplockning. Genom att området nu ges naturreservatsstatus kommer områdets höga natur- och friluftslivsvärden bli mer kända, vilket kan innebära ett förändrat besöksstryck.

I området saknas stigar, eldstäder och andra anordningar för rörligt friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att det inte behövs några i dagsläget. Behovet av anläggningar och stigar behöver kontinuerligt utvärderas. Utgångspunkten för detta är att reservatet ska nyttjas för rörligt friluftsliv utifrån sina naturgivna förutsättningar. Om behov uppkommer och det bedöms vara förenligt med reservatets syften kan nya anläggningar för att kanalisera eller främja friluftslivet iordningsställas. Eftersom länsstyrelsen inte har genomfört någon fullständig inventering av anordningar och anläggningar kan det finnas sådana inom reservatet som länsstyrelsen inte känner till.

Digital information om naturreservatet finns på länsstyrelsens hemsida. Den platsbundna informationen utgörs av skylt med information om reservatet och vilka regler som gäller. Förslag till placering av informationsskylt är markerad i Bilaga B.

Reservatet saknar iordningsställd parkeringsplats.

Skötselmål

- Information på länsstyrelsens hemsida ska underlätta för besökare att hitta till reservatet.
- Besökaren ska göras medveten om naturreservatets naturvärden och vad man bör tänka på vid besöket. Platsbunden information bör finnas på plats inom ett år från det att reservatet vunnit laga kraft.
- Skyltning ska vara ändamålsenlig, tydlig och aktuell samt i gott skick.
- Markslitage från besökare får inte bli så stort att det påverkar områdets natur- eller upplevelsevärden negativt.

Skötselåtgärder

- En informationsskylt ska tas fram och monteras upp i anslutning till reservatet, förslagsvis vid den plats som anges i Bilaga B. Skylten ska utformas enligt gällande standard.
- Information om reservatet läggs ut på länsstyrelsens hemsida snarast efter att beslutet vunnit laga kraft.
- Löpande kontroller av att skylt i reservatet är aktuell, läsbar samt att skyltstället är i gott skick.
- Vid behov ska sly röjas bort runt skylten.
- Anläggningsgraden ska utvärderas löpande och anpassas till de behov som finns.

5.5 Gränser

Naturreservatets gränser ska markeras enligt Naturvårdsverkets anvisningar och snarast efter att naturreservatet har beslutats.

Skötselmål

- Reservatets gränser ska vara tydligt markerade enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Skötselåtgärder

- Kontroll av gränsmarkeringarna och rågångar ska göras löpande.
- Vid behov åtgärdas otydliga rågångar och markeringar.

5.6. Tillfartsvägar

Lämpligaste tillfartsvägen till reservatet från allmän väg 750 är österifrån, via Gransjö mot Abramsån (Bilaga A). Sista kilometern fram till reservatet går en skogsbilväg, vars skick länsstyrelsen inte känner till. Länsstyrelsen har inga planer på att underhålla den.

Länsstyrelsen bör följa besöksutvecklingen i reservatet och utvärdera vilket behov som finns av vägförbindelse till naturreservatet, utöver länsstyrelsens egna behov vid tillsyn och skötselåtgärder.

Skötselmål

- Länsstyrelsen ska ha kännedom om vägens skick för att kunna anpassa information och eventuellt vidta åtgärder.

Skötselåtgärder

- Vägens status kontrolleras vid övrig tillsyn av reservatet. Eventuella förändringar av vägens status rapporteras till webbansvarig.

6. Sammanfattning av skötselåtgärder

Avsnitt	Vad	När
	Översyn och eventuell revidering av skötselplan.	Senast 2026
5.1	Skog	
	Avveckling av främmande trädslag.	Vid behov
5.4	Information och anläggningar	
	En informationsskylt tas fram och monteras upp vid den plats som anges i Bilaga B.	Snarast efter att beslutet vunnit laga kraft
	Information om reservatet läggs ut på länsstyrelsens hemsida.	Snarast efter att beslutet vunnit laga kraft
	Kontroll av att informationsskylt i reservatet är aktuell, läsbar samt att skyltstället är i gott skick.	Löpande
	Röjning av sly runt informationsskylt.	Vid behov
	Anläggningsgraden ska utvärderas löpande och anpassas till de behov som finns.	Löpande
5.5	Gränser	
	Kontroll av gränsmarkeringarna och rågångar.	Löpande
	Åtgärda otydliga gränsmarkeringar och rågångar	Vid behov
5.6	Tillfartsvägar	
	Kontroll av vägens status.	Löpande

7. Källhänvisning

Länsstyrelsen 2004

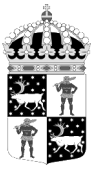
Data från fältinventering

Naturvårdsverket 2005

Skyddsvärda statliga skogar, Norrbottens län 2004. Rapport 5473.

Naturvårdsverket 2013

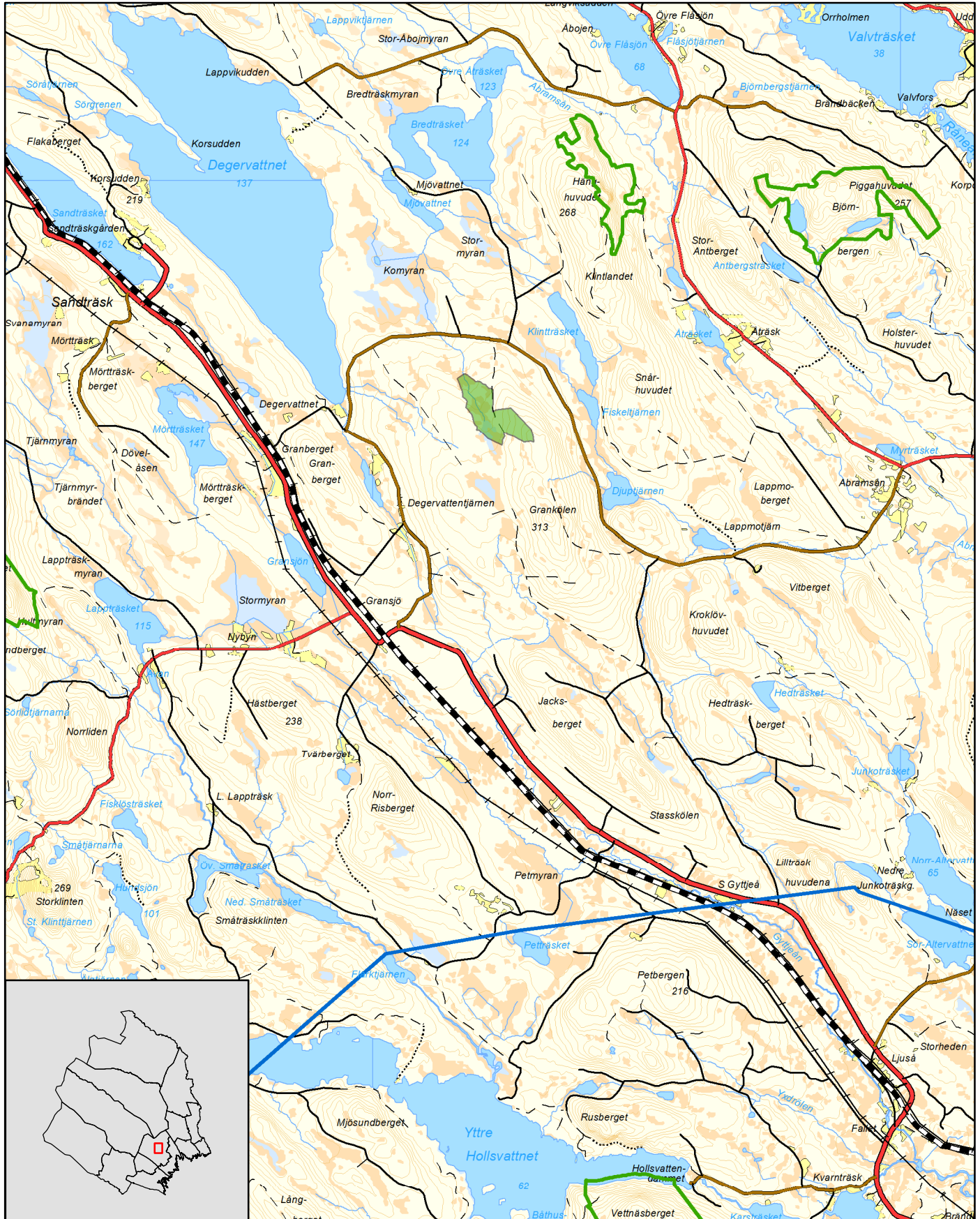
Samråd om områden på Sveaskogs markinnehav i Norrbottens län. Rapport 6577.

Naturreseptatet Grankölen

Bodens kommun

Skala 1:100 000

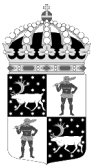
Länsstyrelsen
Norrbotten

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

- Gräns för naturreseptatet
- Övriga naturreseptat

0 1 2 3 4 5 6 7 Kilometer

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-8743-2016

NVR ID 2044078

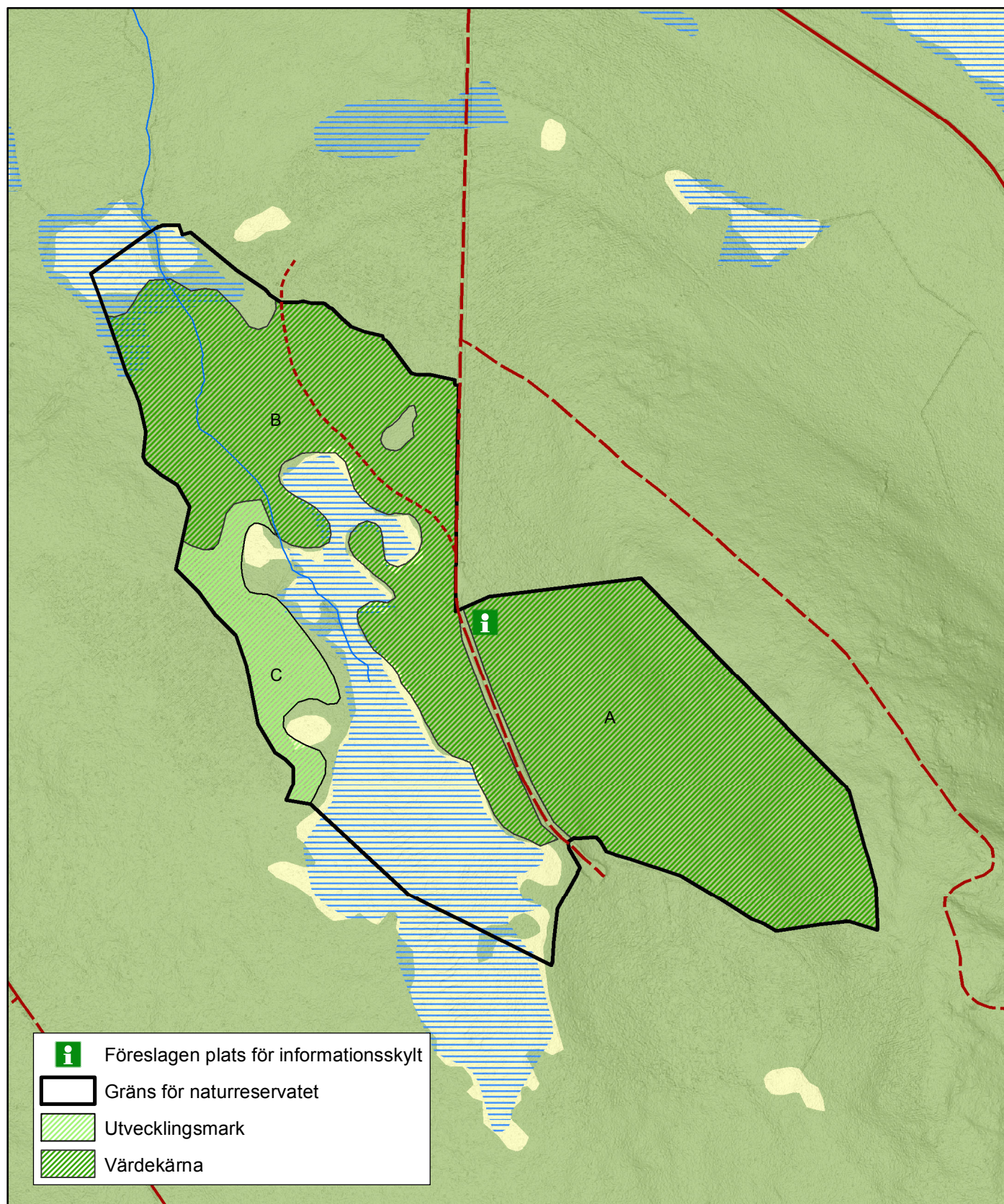
Bilaga B

Naturreseptatet Grankölen

Skoglig naturvärdesklassning, skötselområden samt information

Area ca 84 ha

Skala 1:10 000

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

0 250 500 750 Meter

